



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 23
din data de 20.01.2021

Dosar nr: 391/2020

Petiția nr: 3229/03.06.2020

Petent: Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”

Reclamați:

Obiect: denigrare simbol al comunității evreiești

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1. Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”, cu sediul în București, Bdul Dacia, nr. 89, sector 2

Numele și sediul reclamațiilor

2.

3.

II. Obiect și descrierea presupusei fapte de discriminare

4. Petentul reclamă faptul că, la data de 27 mai 2020, reclamații au postat pe facebook materiale ce reprezintă denigrarea unui simbol al comunității evreiești.

III. Citarea părților

5. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare, cu arătarea, pentru petent, a consecințelor neindicării datelor de identificare ale reclamatului Mihai Rapcea, potrivit art.11 din Ordinul nr.144/2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor:

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

6. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 3229/03.06.2020, petentul reclamă faptul că, la data de 27 mai 2020, reclamații au postat pe facebook un material video și câteva fotografii care-i arată pe cei doi așezând pe bustul lui Elie Wiesel din piațeta cu același nume din

București o mască, sugerând că „Elie Wiesel este supus simbolic operațiunii de oprire a Virusului”.

7. În clipul video care a adunat în mai puțin de o săptămână peste 5000 de vizualizări și a fost redistribuit de peste 80 de utilizatori, cei doi transmit mesajul că lipta împotriva antisemitismului, protejarea drepturilor omului și a memoriei Holocaustului, combaterea intoleranței și condamnarea protejarea drepturilor omului și a memoriei Holocaustului, genocidelor, valori pentru care Elie Wiesel a militat toată viața, reprezintă un virus. Aceștia susțin că *“această personalitate [Elie Wiesel] a transmis un virus mult mai periculos decât virusul Wuhan în societatea românească [...] cu toții trebuie să ne asumăm această atitudine de limitare a efectelor acestui virus în societatea românească și chiar pe plan mondial pentru că este un virus care distruge vieți [...] din câte înțeleg a fost redescoperit după cel de-al doilea război mondial și a avut un efect catastrofic în principal asupra istoriei”*.
8. La începutul filmării cei doi arată că *“prin faptul că i-am pus această mască transmitem mesajul că virusul trebuie oprit la sursă [...] Acest virus face prăpăd în România, și nu face prăpăd de acest sezon, ei face prăpăd de zeci de ani. Este un virus de care se tem politicienii, un virus datorită căruia trec legi, astfel de monumente sunt amplasate. Datorită unor astfel de viruși, extrem de periculoși, care influențează și înfricoșează foarte mult opinia publică, și în special politicienii, se ajunge la legi care oprimă uneori și libertatea de exprimare.,,*
9. Prin punctul de vedere depus cu nr.3839/26.06.2020, petentul arată că nu deține date de contact pentru reclamatul .

Susținerile reclamațiilor

10. -.

V. Motivele de fapt și de drept

11. Colegiul director retine ca petentul reclama faptul că, la data de 27 mai 2020, reclamații au postat pe facebook un material video și câteva fotografii care-i arată pe cei doi așezând pe bustul lui Elie Wiesel din piațeta cu același nume din București o mască, sugerând că „Elie Wiesel este supus simbolic operațiunii de oprire a Virusului”. Reclamații au mai afirmat că *“această personalitate [Elie Wiesel] a transmis un virus mult mai periculos decât virusul Wuhan în societatea românească.,,* aprecierile denigratoare continuând cu afirmția că *„acest virus face prăpăd în România, și nu face prăpăd de acest sezon, ei face prăpăd de zeci de ani. Este un virus de care se tem politicienii, un virus datorită căruia trec legi, astfel de monumente sunt amplasate. Datorită unor astfel de viruși, extrem de periculoși, care influențează și înfricoșează foarte mult opinia publică, și în special politicienii, se ajunge la legi care oprimă uneori și libertatea de exprimare.,,*

12. Elie Wiesel a fost un scriitor și ziarist american în limbile franceză, engleză, idiș și ebraică, eseist și filosof umanist, activist în domeniul drepturilor omului, născut într-o familie de evrei din România, supraviețuitor al Holocaustului. În anul 1986 a fost distins cu Premiul Nobel pentru Pace, în anul 1996 a fost numit membru al Academiei Americane de Artă și

Literatură□(en), iar din anul 2001 a fost ales membru de onoare al Academiei Române. Autor al termenului „holocaust,, Ellie Wiesel a publicat 57 de cărți - cea mai celebră fiind «Noaptea», o descriere autobiografică despre viața în lagărele de exterminare naziste.

Gestul de a acoperi cu mască fața statuii care îl reprezintă pe Ellie Wiesel, precum și afirmațiile făcute de reclamați pe facebook nu se încadrează în limitele prevăzute de Constituția României și Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, având în vedere că libertatea de exprimare, ca drept fundamental al omului, comportă anumite îndatoriri și responsabilități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, astfel cum stabilește art. 10 alin. (2) din CEDO. Articolul 10 din Convenție nu protejează numai substanța ideilor exprimate, ci și modul în care acestea sunt exprimate, precum și regula potrivit căreia “dacă libertatea de opinie nu poate fi limitată, exprimarea opiniei poate forma obiectul unei limitări, fie și pentru respectarea drepturilor aparținând altor subiecte de drept”.

Demnitatea acestei personalități a mai fost lezată ulterior morții sale din anul 2016 când, în anul 2018, a fost vandalizată casa memorială Ellie Wiesel din Sighetu Marmăției.

13. În concordanță cu normele CEDO, Constituția României prevede anumite limitări ale drepturilor și libertăților, inclusiv pentru libertatea de exprimare. Astfel, la art. 53 alin. (1) sunt prevăzute motivele limitărilor, printre care se numără apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor, alin. (2) completând în sensul că “restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

14. Potrivit art.30 alin.(6) și (7) din Constituția României, libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine” și “sunt interzise de lege indemnul la ura națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

28. Constituția României prevede și faptul că libertatea de exprimare nu este un drept absolut, el putând fi supus unor limite care constituie măsuri necesare într-o societate democratică.

Prevederile art.30 alin.(8) din Constituția României dispun ca “răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștința publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii” .

15. Prin Decizia nr. 4546/27.11.2014 ICCJ a stabilit că rețelele gen facebook reprezintă un spațiu public și nu privat chiar dacă este accesibil doar unui număr restrâns de persoane, iar simpla publicare a unui comentariu negativ la adresa cuiva poate da naștere unei acțiuni civile în daune.

De asemenea, CEDO a interpretat prevederile art.8 alin.(1) din Convenție, reținând că noțiunea de “viața privată” cuprinde dreptul persoanei la viața privată intimă , personală (care include și dreptul la imagine), dreptul acesteia la viață privată socială și dreptul persoanei la un mediu înconjurător sănătos.

Potrivit art.20 din Constituția României: “dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte”.

Libertatea de exprimare, ca principiu fundamental al statului de drept, presupune respectarea normelor de drept interne și internaționale care garantează tuturor persoanelor dreptul de a se manifesta potrivit propriilor opțiuni în relațiile cu ceilalți membri ai colectivității, cu condiția ca alți membri ai societății să nu fie lezați.

16. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu •
care atinge un drept.

Având în vedere documentația analizată și susținerile părților, Colegiul director constată că sunt întrunite condițiile pentru existența unei fapte de discriminare, potrivit art 2 din O.G 137/2000, republicată, existând circumstanțe care să evidențieze un drept încălcat, respectiv o diferențiere care să aibă la bază un criteriu având ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

17. De asemenea, Colegiul director va constata încălcarea dispozițiilor art 15 din O.G 137/2000, care prevede:

„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalistșovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

Prin Hotărârea nr. 1228/25.11.2020, pronunțată în dosarul nr. 12942/3/2019, Curtea de Apel București a respins ca nefondată acțiunea formulată de reclamatul împotriva CNCD.

18. În ceea ce îl privește pe reclamatul , CNCD nu se poate pronunța față de faptele imputate acestuia, întrucât, din cauza lipsei datelor de identificare ale acestuia, nu s-a putut realiza procedura de citare. Prin adresa nr. 6542/20.10.2020, Direcția pentru Evidența persoanelor și Administrarea Bazelor de Date din cadrul MAI a comunicat CNCD că datele puse la dispoziție (numele și prenumele) nu permit identificarea, cu certitudine, a acestei persoane.

19. Având în vedere cele menționate, Colegiul director constată că fapta sesizată întrunește elementele constitutive ale faptei de discriminare în conformitate cu art 2 alin.1 și art 15 din O.G 137/2000 și va sancționa reclamatul cu amendă în cuantum de 5.000 lei.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu cinci voturi pentru și două împotriva,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Se constată faptul că sunt întrunite condițiile pentru existența unei fapte de discriminare, potrivit art. 2 alin.1 și art.15 din O.G 137/2000, republicată. Se sancționează reclamatul Mihai Tociu cu amendă în cuantum de 5.000 lei, în conformitate cu dispozițiile art 5 alin.2 lit.b) din O.G 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor.
2. Se clasează petiția față de reclamatul , CNCD neprimind datele de contact ale acestuia.
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:
a) Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”, cu sediul în București, Bdul Dacia, nr. 89, sector 2 b).

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Amenda va fi achitată la Direcția Taxe și Impozite a Primăriei Sectorului 6 București.

Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu specificarea numărului de dosar, în termen de 15 zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20, alin. 10 al O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 20.01.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, HORIA GRAMA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru și au participat online: LAZĂR MARIA – Membru, MARIA MOȚA – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru, CLAUDIA POPA SORINA – Membru, CRISTIAN JURA - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC

**Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 20.01.2021

Redactată și motivată: M.M. și M.M

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.